

Ν. 4579/2018, Ν. 4583/2018 και άλλα επίκαιρα φορολογικά θέματα

Δύο νέοι νόμοι ψηφίστηκαν μέσα στον Δεκέμβριο 2018 (ν. 4579/2018 και ν. 4583/2018), που περιλαμβάνουν φορολογικές ρυθμίσεις, όπως η σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και η εκ νέου αναστολή του φόρου υπεραξίας από τη μεταβίβαση ακινήτων και του συμπληρωματικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. στα εκτός σχεδίου αγροτεμάχια. Η πρώτη ενότητα του παρόντος δελτίου συνοψίζει τις φορολογικές διατάξεις των δύο νόμων. Στη δεύτερη ενότητα αναφερόμαστε σε πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις για φορολογικά θέματα. Μεταξύ αυτών είναι και οι πρόσφατες επιτυχείς αποφάσεις της Ζέπος & Γιαννόπουλος, σχετικά με το χαρτόσημο στα δάνεια (ΔΕφΑΘ 2341/2018), και την έκτακτη εισφορά στα κέρδη επιχειρήσεων (ΔΕφΑΘ 2451/2018).

Πίνακας περιεχομένων:

Νέες φορολογικές διατάξεις	1
▪ Σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων σε 25%	1
▪ Αναστολή φόρου υπεραξίας από την μεταβίβαση ακινήτων	2
▪ Αναστολή συμπληρωματικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. για γήπεδα εκτός σχεδίου	2
▪ Χωριστές φορολογικές δηλώσεις για τους συζύγους	2
▪ Τροποποιήσεις του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών και Δωρεών	3
Νομολογία	3
▪ Χαρτόσημο στα δάνεια	3
▪ Έκτακτη εισφορά στα κέρδη επιχειρήσεων	3
▪ Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου στη διαφορά υπέρ το άρτιο	4
▪ Εφαρμογή Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας στην Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης	4
▪ Αμφισβήτηση φορολογητέας αξίας ακινήτων για σκοπούς ΕΝ.Φ.Ι.Α.	5

Νέες φορολογικές διατάξεις

Σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων σε 25%

Ο φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα των νομικών προσώπων θα μειώνεται σταδιακά κατά μία μονάδα έως το φορολογικό έτος 2022 οπότε και θα διαμορφωθεί σε ποσοστό 25%, αντί του 29% που ισχύει για το φορολογικό έτος 2018, ως εξής:

- 28% για εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019
- 27% για εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020
- 26% για εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021
- 25% για εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022

Ο φορολογικός συντελεστής για τα πιστωτικά ιδρύματα παραμένει 29%.

Αναστολή φόρου υπεραξίας από την μεταβίβαση ακινήτων

Αναστέλλεται για ακόμα ένα έτος, έως την 31 Δεκεμβρίου 2019, η εφαρμογή του άρθρου 41 ν. 4172/2013, για την επιβολή φόρου εισοδήματος στην υπεραξία από την μεταβίβαση ακινήτων.

Αναστολή συμπληρωματικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. για γήπεδα εκτός σχεδίου

Ο νέος νόμος αναστέλλει την εφαρμογή του συμπληρωματικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. σε γήπεδα εκτός σχεδίου που ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα για το 2019. Προβλέπεται επίσης η μείωση του οφειλόμενου ΕΝ.Φ.Ι.Α. κατά 30% για φυσικά πρόσωπα με ακίνητη περιουσία συνολικής αξίας μικρότερης των 60.000 ευρώ. Μικρότερη μείωση έως του ποσού των 100 ευρώ προβλέπεται για ακίνητη περιουσία συνολικής αξίας μεγαλύτερης των 60.000 ευρώ.

Χωριστές φορολογικές δηλώσεις για τους συζύγους

Ο νέος νόμος προβλέπει ότι οι σύζυγοι θα μπορούν να υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις φόρου εισοδήματος. Η ρύθμιση ισχύει για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 και επόμενων.

Μέχρι σήμερα, οι σύζυγοι ήταν υποχρεωμένοι να υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση. Το Υπουργείο Οικονομικών εναρμόνισε τις σχετικές διατάξεις με την υπ' αριθμ. 330/2018 απόφαση-σταθμό του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ). Το ΣτΕ έκρινε ότι οι σύζυγοι διατηρούν το δικαίωμά τους να υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις φόρου εισοδήματος, εκτός εάν το αντίθετο δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Ο σύζυγος που θα επιλέξει να υποβάλλει χωριστή φορολογική δήλωση θα υποβάλλει στις φορολογικές αρχές ανέκκλητη δήλωσή του, η οποία είναι δεσμευτική και για τον άλλο σύζυγο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται το αργότερο έως το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου του έτους υποβολής της δήλωσης. Σε περίπτωση υποβολής χωριστής φορολογικής δήλωσης, τα εισοδήματα και οι αντικειμενικές δαπάνες (τεκμήρια) προσδιορίζονται ξεχωριστά για τον κάθε σύζυγο.

Επιπλέον, οι φόροι, τα τέλη και οι εισφορές βεβαιώνονται πλέον χωριστά για τον κάθε σύζυγο ανεξάρτητα από την υποβολή κοινής ή χωριστής φορολογικής δήλωσης.

Το Υπουργείο Οικονομικών αναμένεται να εκδώσει σχετική εγκύκλιο για την παροχή περαιτέρω διευκρινίσεων ως προς τη διαδικασία υποβολής χωριστών δηλώσεων φόρου εισοδήματος.

Τροποποιήσεις του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών και Δωρεών

- Υπόχρεοι για την υποβολή της δήλωσης φόρου δωρεάς

Οι συμβαλλόμενοι καθίστανται από κοινού υπόχρεοι για την υποβολή δήλωσης φόρου δωρεάς ενώπιον των φορολογικών αρχών. Μέχρι πρόσφατα, υπόχρεος ήταν αποκλειστικά ο δωρεοδόχος για τις άτυπες δωρεές.

- Ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων φόρου δωρεάς

Το Υπουργείο Οικονομικών πρόκειται να δημιουργήσει μηχανογραφική εφαρμογή για την ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων φόρου για τις χρηματικές δωρεές.

- Παραγραφή

Το δικαίωμα της φορολογικής αρχής να επιβάλλει φόρο κληρονομιάς και δωρεάς έχει παραγραφεί για φορολογικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2003.

Νομολογία

Χαρτόσημο στα δάνεια

Με την υπ' αριθμ. 2341/2018 απόφασή του, το Διοικητικό Εφετείο έκρινε ότι καταθέσεις ταμειακών διαθεσίμων από ελληνική εταιρεία σε αλλοδαπή εταιρεία μέλος του ιδίου ομίλου, να μην συνιστούν δάνεια, απαλλάσσονται όμως των τελών χαρτοσήμου, δεδομένου ότι δεν λαμβάνει χώρα στην Ελλάδα εκτέλεση σχετικών υποχρεώσεων. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου, η οποία κατέστη αμετάκλητη. Κατά συνέπεια, η θέση που υιοθέτησε το Διοικητικό Εφετείο στην εν λόγω απόφαση θα πρέπει να ακολουθείται από τη Φορολογική Διοίκηση σε μελλοντικούς ελέγχους.

Έκτακτη εισφορά στα κέρδη επιχειρήσεων

Με την υπ' αριθμ. 2451/2018 απόφασή του, το Διοικητικό Εφετείο έκρινε ότι αεροπορική εταιρεία, η οποία απαλλάσσεται από φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα, δεν υπόκειται στην έκτακτη εισφορά στα κέρδη επιχειρήσεων για τις χρήσεις 2008 και 2009. Το Δικαστήριο δέχθηκε ότι το δικαίωμα του Δημοσίου να προβεί στον σχετικό καταλογισμό είχε υποπέσει σε παραγραφή.

Με την εν λόγω απόφασή του, το Διοικητικό Εφετείο έκρινε επίσης ότι είναι παραδεκτός, υπό προϋποθέσεις, λόγος που προβάλλεται πρώτη φορά στο στάδιο της δικαστικής προσφυγής, χωρίς να έχει προβληθεί προηγουμένως στο στάδιο της ενδικοφανούς προσφυγής. Το θέμα αυτό εκκρεμεί ήδη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και στο πλαίσιο άλλων υποθέσεων. Αναμένεται με ενδιαφέρον η τελική θέση του ανώτατου δικαστηρίου.

Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου στη διαφορά υπέρ το άρτιο

Με την απόφαση 1774/2018, το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) έκρινε ότι η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο δεν υπάγεται σε ΦΣΚ. Το ΣτΕ θεώρησε ότι το ζήτημα υπαγωγής της διαφοράς υπέρ το άρτιο σε ΦΣΚ είχε ήδη κριθεί με την με αριθ. 3015/2009 απόφαση του ίδιου δικαστηρίου, η οποία αναγνώριζε ότι η διαφορά υπέρ το άρτιο δεν υπάγεται σε ΦΣΚ, διότι κατά τον χρόνο της καταβολής της, ο εισφέρων δεν αποκτά δικαιώματα ίδιας φύσης με εκείνα που έχουν οι εταίροι, όπως δικαιώματα ψήφου και δικαίωμα σε μέρισμα, κάτι που συμβαίνει μόνο κατά την κεφαλαιοποίηση της εν λόγω διαφοράς.

Η απόφαση επιλύει το ζήτημα που είχε δημιουργηθεί με την 113/2009 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ, σύμφωνα με την οποία η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο υπάγεται σε ΦΣΚ. Η εν λόγω γνωμοδότηση έχει γίνει δεκτή και από το Υπουργείο Οικονομικών με την ΠΟΛ 1044/2014.

Εφαρμογή Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας στην Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης

Το ΣτΕ εξέδωσε πρόσφατα απόφαση (υπ. αριθμ. 2465/2018) σύμφωνα με την οποία η Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης (ΕΕΑ) συνιστά φόρο επί του εισοδήματος ή, τουλάχιστον, φόρο «*χαρακτήρος ουσιαστικώς παρομοίου*» με φόρο επί του εισοδήματος και ως τέτοιος θα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ΣΑΔΦ. Η συγκεκριμένη απόφαση αφορά την ΣΑΔΦ που έχει υπογραφεί μεταξύ Ελλάδος και Ηνωμένου Βασιλείου.

Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, ο προσωρινός χαρακτήρας του φόρου δεν θα πρέπει να εξετάζεται σε κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΣΑΔΦ μεταξύ Ελλάδος και Ηνωμένου Βασιλείου δεν προβλέπει κριτήριο διάκρισης μεταξύ έκτακτων και τακτικών φόρων. Το ΣτΕ έκρινε ότι ακόμα και αν γινόταν δεκτό ότι οι έκτακτοι φόροι αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της ΣΑΔΦ, οι φόροι που αρχικά προβλέπονται ως έκτακτοι αλλά καθίστανται τακτικοί εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης. Εν προκειμένω, το ΣτΕ επισημαίνει ότι αν και η ΕΕΑ θεσπίστηκε ως έκτακτος φόρος έχει καταστεί τακτικός καθώς επιβάλλεται από το 2010 έως και σήμερα. Ο χαρακτήρας της ΕΕΑ ως τακτικός φόρος επιβεβαιώνεται και από την ενσωμάτωσή της στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Βάσει των ανωτέρω το ΣτΕ κατέληξε ότι τουλάχιστον για το ένδικο έτος 2015, η ΕΕΑ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ΣΑΔΦ.

Σημειώνεται ότι το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έχει λάβει αντίθετη θέση με την απόφαση 18/2018, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από την ΑΑΔΕ με την ΠΟΛ 1099/2018. Σύμφωνα με αυτήν τη θέση, η ΕΕΑ δεν αποτελεί φόρο, λόγω του έκτακτου χαρακτήρα της, και επομένως δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ΣΑΔΦ. Αναμένεται επομένως με ενδιαφέρον η αντίδραση της ΑΑΔΕ μετά την απόφαση του ΣτΕ.

Η απόφαση του ΣτΕ πιθανόν να επηρεάζει τη φορολογική μεταχείριση φυσικών προσώπων που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και έχουν αποκτήσει εισόδημα ελληνικής προέλευσης.

Αμφισβήτηση φορολογητέας αξίας ακινήτων για σκοπούς ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Το ΣτΕ με την υπ αριθμ. 357/2018 απόφασή του, επανέλαβε την πάγια θέση του ότι η τιμή ζώνης και οι αξίες που υπολογίζονται βάσει του συστήματος αντικειμενικών αξιών αποτελούν μαχητό τεκμήριο για τον υπολογισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων. Επομένως ο φορολογούμενος μπορεί να αμφισβητήσει τις αξίες αυτές, εάν θεωρεί ότι η αντικειμενική αξία του ακινήτου του είναι (ουσιωδώς) μεγαλύτερη από την πραγματική αγοραία αξία του, ζητώντας από το δικαστήριο τον προσδιορισμό της τιμής ζώνης και προσκομίζοντας αξιόπιστα στοιχεία της αγοράς. Ο φορολογούμενος μπορεί να προσβάλει την τιμή ζώνης τόσο αυτοτελώς, όσο και παρεμπιπτόντως, ασκώντας προσφυγή κατά των πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρων οι οποίες βασίζονται στις παραπάνω τιμές, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε απευθυνθείτε στους σταθερούς συνεργάτες σας στην Ζέπος & Γιαννόπουλος ή στους:

Αλέξης Καρόπουλος

Partner

T (+30) 210 69 67 000

E a.karopoulos@zeya.com

Ελίνα Φιλίππου

Partner

T (+30) 210 69 67 000

E e.filippou@zeya.com

Άννα Παρασκευά

Senior Associate

T (+30) 210 69 67 000

E a.paraskeva@zeya.com

Η Ζέπος και Γιαννόπουλος ιδρύθηκε το 1893 και είναι μια από τις μεγαλύτερες ελληνικές δικηγορικές εταιρείες που παρέχουν ολοκληρωμένες νομικές και φορολογικές υπηρεσίες προς εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Κηφισίας 280
152 32 Χαλάνδρι
Αθήνα, Ελλάδα

newsletters@zeya.com
Τηλ. (+30) 210 69 67 000
Φαξ: (+30) 210 69 94 640
www.zeya.com

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Απαγορεύεται η άνευ πρότερης αδείας αναπαραγωγή και η μετάδοση του παρόντος υπό οποιαδήποτε μορφή και με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η αποθήκευσή του σε οποιοδήποτε σύστημα το οποίο επιτρέπει την ανάκτησή του. Αιτήματα για την εξουσιοδότηση άλλης χρήσης υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της άδειας αναπαραγωγής αποσπασμάτων αυτού σε άλλες δημοσιεύσεις, θα απευθύνονται στους εκδότες. Θα γίνεται πλήρης αναφορά στον συγγραφέα, στον εκδότη και στην πηγή.

Κανένα σημείο του παρόντος ενημερωτικού δελτίου δεν θα ερμηνεύεται ως παροχή νομικής συμβουλής. Το ενημερωτικό δελτίο είναι αναγκαστικά γενικής φύσης. Ως εκ τούτου πρέπει να ζητούνται επαγγελματικές συμβουλές προτού γίνει οποιαδήποτε ενέργεια βάσει του παρόντος.